

Rhetorica Dye

Edele Const van wellegghene.

ghenomen wt die oude vermaerde Rhetorick
ghenen ende Oratoren/als Cicero/Quintilianus/
en/ende meer andere. Met alleene goet / eer-
lyck ende oordoonlyck: maer ooc bouen alle din-
ghen nootdakeijc voor alle ionge Rhetorickene
Oratoren/ Dichters/ Procuturs/ Taelles-
den/ Clercken/ Potarissen/ Advocaten/ Orato-
ren/ende gener alijck voor alle menschen die eer-
lijche maecten oft causen/ vā wat saken dat set-
telijche willen vinden/ consselijc oordineren/
verachtelijc soetelijc/ bequamelijc/ en overvul-
de/ oft verbalijck te verrooghene: met een
verwonderinghe ende welbehaghen
vanden ghenen die dat hooren sul-
len. Overgheset wt den Latij-
ne in gemeender Vlaemisch
spaken. By Mr. Jan van
Nussem/ Reideren
de te Woum-
hout in Westvlaenderen.

Item noch een seer profsteijc Vocabularius/
van veremde Termen / betooghende hoe
men die spreken en gebuyckten sal.

Prologhe.

sonde de ardept meest verlossen wesen. Also nae dat wij die edel s'hetouca voor onse s'rae s'lae s'che Jonghers const beminders bescreuen hebbe den/willende de selue ooc waerschuwen van misgane in haer elocutie/wij hebbe hier bescreuen/ niet alle (ruelc onmogelic ware) maer ymmee een groot deel/na vreemde woordt/betooghen de in wat verstaede die selue met ons vlaemische Tale/vanden gheleert de diuwils ondermingsel en ghebuypst worden. Welcke wij niet sonder groote en nootsakeelijche cause gedaen en hebbe want wij dyen dat die simpele Idioten aligts meest pijnen en verwonderen/ s'gene dat si niet en verstaen/so willen die onghelerte dichters ende Procureurs/Nachtende der Dymmen oft S'p'raminhel/oor alluiche vreemde ongheloor de t'ermen spieken/en nae huer eyghen fantasie ypeuwe veruereu/weder die in v'sancie yin oft si willen van amo/lego/trabo/audio/maken ame ken/legeren/tralieren/audieren /en veel meer ander vreemde sotte baslaerde woordt/ghen s'ins te veridia ghene. Want dit es een rechte Ca cozelia dace wij in ons s'hetouca af ghesproken hebben/ewestene/als wij een sake verterchen met vele vreemde ghesaetterde groote/erlyc ke woorden (also ons dunet) dye wij selue nyet en verstaen/oft niet geuseert en yin /noch geen s'ins ten propoosde dienende hi den welcken onnatuerliche supuree vlaemische sprake / s'chan besijche de dornen wort en verduyft est. Dat

Prologhe.

hebben wij desen vocabularius van vreemde noch tans geuseerde T'remen voor onse g'betwillighe v'laemische tonghero willen bescreuen/ nyet voorwaer aldermeest om dat si dye selue w'edde woordt ooc tot alle propoosden dagelic g'hebuypken soude. Maer op dat si / die niet van huer v'laemische moeder tale en zinnen / die tot lantliche woorden van anderen ghesproken w'elende / verstaen moghen / hemieden wacht ende die te mit d'uyghene / si int qualijch spellen / p'omunieren / s'ellen oft spieken in plaetsen dact si gheen goede betellicueke en hebben / of voor tie den dies niet en verstaen. x. Dit wel obserue de / si sulle mogen dese naer volghen / en andere gelike geuseerde v'laemische woordt gebuypke s'ins si gheen bequame v'laemische woordt yin den moghen / oft ter cause van dicht oft ryme. Maer aligts in goeder d'rekenesse / in bequamen plaetsen / voor bequame p'essoonen / en met groote differete. Anders soude hier baslaerde v'laemisch tot g'hech ende spot werden. M'enge sien dat die v'laemische sprake niet min dan andere goede spraken in huer seluen ge noch oort uloedich es / in goede woordt / sententis / p'rouerben / comparatien / translatien / en alderhabe s'arelijche maniere van spieken.

Alhier naer volgen die vreemde T'remen.

De l'ig sonde

A

Abandone-
ren/ouert
geuen/over-
laten.

Abalene-
ren/veruren
enden.

Absolutie/af-
cortin-
ghe.

Absolveren/ont-
sien /
vreesen.

Absolveren/te
nietedoen.

Absolveren/af-
houden.

Absolutie/af-
houdinge

Abuseren/mis-
bruyckhe

Abuseren/een-
misbruyck.

Abuseren/in-
abusie bin-
ghen.

Accipieren/aen-
nemen

Accipieren/ont-
fanghen.

Accipieren/een
vreesen.

Accipieren/een
toeganc

Accipieren/een
gheval.

A

Accipieren/socht
metten woor-
de/een speider.

Accipieren/recht
om te ver-
volghene dat
pemat

Accipieren/toech-
tocht.

Addresse/toe-
doeninghe

Addresseren/wt
en-
de in gheuen.

Addresseren/hand-
elinge.

Addresseren/ver-
wonder-
tinghe.

Addresseren/toe-
laten.

Addresseren/om-
stantie/om-
minge

Addresseren/waer-
schyn-
wen.

Addresseren/ver-
eenigen

Addresseren/ver-
samen.

Addresseren/een
vreesen.

Addresseren/een
vreesen.

Addresseren/een
vreesen.

Addresseren/een
vreesen.

Addresseren/een
vreesen.

A

Addresseren/te
begheere.

Addresseren/ver-
sekeren

Addresseren/ver-
sekeringe

Addresseren/darme
ver-
sekeren.

Addresseren/ver-
swaren

Addresseren/ver-
swa-
ringhe.

Addresseren/ver-
tooghen/
met woor-
den in din-

Addresseren/ver-
tooghen/
ghe-
menten of spelen.

Addresseren/ver-
tooghen/
consentieren

Addresseren/ver-
tooghen/
verweerden

Addresseren/toe-
bringhe

Addresseren/toe-
bringhe

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

A

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

Addresseren/ver-
anderinge

A erogätie/houedichs	A uthuer/een makre	C alengieren / roppen /	C hroude/een boer van
A erogant/houeredich	A uthoupt/macht of	oft wroepen.	syden.
A eronomie/soet gheuyt	hoocheyt.	C apitaal/datet isfaren	C iteren / daghen voor
A ermonizeren/soet ghe-	A uthouyeren / machte	cleef.	die wet.
lypt maken.	gheuen	C as/een gheual.	C itatie/dagginghe.
A erredieren/benauwen	B aptyerē/doop/woel	castet/wort of wroep	C irculide/besnydinge
bedwingen.	schen	C aulieren / tabbelen /	C irculäre/omringe.
A erukieren / by artier	B arbaren / dpe qualic	stryden.	C ircumlocutie/een be-
kenen segge of stellen	spieken	C auleren / couter / oft	wimpelde spake.
A scenderē/vplimmen	B eneficentie/milshrept	voortbreughen.	C ingl/voighelelych
A scenderē / datter op-	weldaet.	C ausele/voorsienicheit	C iuilrept / boigresap
eyt oft clemt.	B encuolentie / goeds	C autelus/scrals/voor	oft betrefschot.
A scentie/een vpuuert	willicheyt	scutich.	C ollatie/een couringe/
A sfigieren/belegghen	B etiael/berstige	C aution/voichtocht	slamen sprukinghe
A sfigneren/toetschue/	B iameren/scrhande seg	leen/verheffen/oft be	C ollationetē/ghelien
ghruen	ghen.	hent maken.	C ollectie/d gaderinge.
A sfignement / toetsch	B iamatie/scrhande	C eremonte/wortend	C olligietē/vergaderē.
uinghe/gheringe	B iasphemerē/permās	ghen gobdienst.	C ollatur die pet geets
A sfentie/bisant	erre oft hoocheydt te	C ertificeren/versekerē	C ombust/verbrunt
A sfieren/bisant doen	nare spieken.	C ertificatie/versekerē	C ommemoratie/et ges
A strologie/die const vā	B iasphemie /scrhande /	hept.	denckensse.
pronosticeeren / wtdē	eremichy/lasteringe.	C esserē/vphouden	C ommendatē/psysen.
A stren	B oleren/vijen / minnē	C estarie/vphoudinghe	C ommouerē/berocē.
A stren/toehoorende	B ulle/een lettere van	C hiromantie/die const	C ommotte et berocēte
A strentie/toehooringe	den paus	van handen te besle-	C ommissie/bruel/mache
A studierē/ghesoon.	C alculeren/rekenen	ne.	C oelatinghe.
A subitue / een hoorder	C alculatie/rekeninghe	C hirurgie rōk vā won	C ommissere/bruelen/
A ugmentatē/vermeerē	C alaenge / roepinghe/	den te meesteren.	C ommittetē/medelē.
A ugmentatē/vermeerē	wroepinghe	C hirurgyn een woude	C ommunicatie/medeg
deringhe		meester.	deelinghe.

K 21

C.
 Comparerē/ghelijckhē
 verdoogen.
 Coparatie/ghelijkenesse
 Compareren/deen te
 ghen dander wicken
 of wderghewen.
 Compressie / als men
 den teghen dander
 wick.
 Competeren/aengaen
 Competens/aengach
 de behoelich.
 Competetur/dye yet
 met eenen anderen
 begheert.
 Complee/een medeple
 ghet.
 Componere/maken
 Compositie/ē maectsel
 Compomus/alsinē yet
 stamen belooft.
 Computeren/rekenen
 stellen.
 Coputarie/rekeninghe.
 Conceptie/onsfanghin
 ghet.
 Concipieren/begryppē
 voornemen.
 Conclie/ōgaderinghe.
 Concluderē/besluppen
 Conclusie/een beslupf.

C.
 Concocterē/eendracht
 nich maken.
 Concordantie/eendracht
 richtept.
 Conubins/een slaepliel
 Concupiscens/quade
 begheerte.
 Condamnerē/ōwvūsen
 Cōdemnatie/vōwvūnghe
 Condescenderē/stamē
 oortcomen.
 Conditie/auctuere/
 voorwaerde.
 Condonneren/by auen
 tueren.
 Condonneren/vergeue
 Confedereren/stamen
 verbinden.
 Cōfederatie/ē dōont.
 Confereren/stamē spre
 ken.
 Concreentie/stamē spre
 kinghe.
 Confessie/ē beghinghe
 Cōfessionael/ē diercht
 brief.
 Confirmerē/ōsterckē.
 Confirmitie/versterck
 hinghe.
 Confiscieren/pemāts
 goet tot spraken sa

C.

C.

felstellen
 Conflueren/stamen
 vloepen.
 Confluentie/stamen
 vloepinghe
 Conformeren/ghelijck
 maken
 Conform/ghelijc
 Conforteren/versterck
 ken/vertroothen
 Confortatie/een vsterck
 hinghe
 Confounderen/minghe
 len of beschaet makē
 Cōfusie/minghelinghe/
 oft beschaemtheit.
 Confulerē/wedteggē
 Confulatie/wedteggē
 ghinghe.
 Congregatie/vergades
 ringhe
 Coniecture/radinghe
 Coniectureren/raden
 Coniecturael/darmen
 raden mach
 Coniugane/stamen in
 dinghe
 Coniunct/versaemt.
 Coniunctie/viaminghe.
 Coniucatie/besweeren
 ghe

Connumerē/dyct dye
 vingheeren den
 Conquererē/ōvrygen.
 Conquererē/dar verterē
 ghen es.
 Consequente/een ver
 uolth/of datet nare
 uolcht.
 Cōsione/eaetsamer/
 oft vergaderinghe.
 Consolerē/vertroothen
 Cōsolatie/vertrouwinghe
 Consolideren/verhar
 den/heelen
 Conspiratie/een men
 teete
 Conspireren/een men
 teete maken.
 Constant/ghesadich.
 Constantie/ghesadich
 hept
 Constatuē/die pemant
 mach gheeft voor hē
 te agieren
 Construeren/stellen
 Confulkeren/racht via
 ghen
 Cōsulicatie/raet/advīs
 Consumeren/verterē/
 te niete doen.
 Contagius/smectelghe

C.
 Contaminatie/beulethē
 Contaminatie/een be-
 uleringhe
 Content/te vreden
 Contentē te vrede stille
 Contentius/hofachtich
 Contentie/afhoudinge
 Continueren/ghedure
 anhouden
 Continuatie/geduringe
 Contract/ef voormaetde
 Contractie/eentegen-
 segginge
 Contribueren medegeu
 Contributie/medeghe-
 uinghe
 Contrifere/bedruuf.
 Continuatieren/weder-
 sportich wesen
 Conummacie/wederspo
 richt.
 Conuent/ef vgaberinge.
 Conuentie/ef plaet
 se daerinnen vgaert.
 Conuentie/voormaetde
 Conuenabile/behoor-
 lich
 Converteren/belietten
 Copieren/infiden
 Copieren/vergaerden
 Copieren/vercoemen

D.
 Dicht euan doene.
 Dichten/een gheschil
 ten epnde binghen
 Deesse/een epnde vau-
 den geshille
 Declareren/verclaren.
 Declaratie/verclaringe
 Declinere/afwijchen
 Destinatoire/afwijthen
 de
 Decoreen/vercheeren
 Decouratie/verclaringhe
 Deduceren/beleeden.
 Deductie/een beleede
 Defalieren/afcoeten
 Defect/een ghebuech
 defecty/ghebuuechelijc.
 Defender/beisbude.
 Defensie/een beschude
 Defensuer/ef beschude.
 Degenereren/jou ghe-
 nache niet volghen.
 Delecteren/bebaghen.
 Delectatie/bebagginge/
 oft ghenoechte
 Delibereeren/beraden/
 bedincken
 Deliberatie/beradinge
 Deliraet/sochte/verdeve
 Delir/een misdaet
 Demonstratie/betoginge
 Depianeren/quast ma-
 ken/verargheren.
 Deposeren/afsetten/ges-
 tupt.
 Deposite/afset-
 tinge/ghetuygenisse.
 Depurere/mede drucke
 Depureren/permane
 in officie oft last stelle
 Derise/ghetich oft spot.
 Deruere/mederwaert
 vloepen
 Desender/mede dalen
 Descriptio/bescriuinge.
 Desistieren/afhouden.
 Desolaet/mistruostich.
 Desolatie/mistruostich
 hent/oft bedruuinge
 Desolereen/bedruuen
 Desperere/wanhopen.
 Desperatie/wanhope.
 Desistueren/afstellen/
 verlaten.
 Destrueren/bieken/be-
 bedruuen
 Destructie/bederninge
 Detrimere/bescrede
 Detestabile/leelijc/wal
 ghelijc
 Detraqueren/andereing
 duappen
 Detractie/achtervelen

D.
 Deteriment/ schade
 Deuolueren/ nedervallen
 Deelen/ rollen.
 Dedieme/ een roone.
 Diffameren/ schandeflaggen/ beclappen
 Diffamatie/ beclappinghe.
 Discreet/ gheschikt/ verfecht.
 Discreetie/ idem.
 Discreeten/ wiscellen
 Dissidencie/ ongheloofticheit.
 Dissimuleren/ betooghen wat eygentlyc een sahes.
 Diffinitie/ een betooch wat eyghentlyc een sake berekent.
 Digiteren/ verterren digestie/ verteerunghe.
 Digressie/ wiloopinghe dilatoire/ versellende/ dilateren/ verbyden dilap/worsellinghe Diectie/ hier.
 Diligent/ nersich, diligenteren/ neersichicht doen.
 Diligentie/ neersichicht

D.
 Diminueren/ dinderen.
 Diminutie/ dremmderinghe
 Direct/ rechte
 Disceptatie/ disputatie
 Discepteren/ disputeren
 Discreet/ tweedrachtich wesen
 Discreetie/ onderscheet/ rurschenfcheit.
 Discreeten/ wiscellen
 Disceptatie/ wtgeuwinghe.
 Disponeren/ beschicken.
 Dispositie/ beschickinghe
 Distentie/ tweedracht
 Dissimuleren/ oepnen
 Dissimulatie/ vespunghe
 Dissolueren/ ontbinden
 Dissolutie/ ontbindenschap
 Dissoluit/ ontbonden
 Dissoneren/ qualig luyden
 Dissuaderen/ ontraden
 Distantie/ tusschenscheit.
 Distilleren/ nederdruypt
 Distillatie/ neder druypt doen.
 Distingeren/ tusschen

D.
 Distingueren/ onderscheiden.
 Distribueren/ deelen
 Distributie/ deelinghe.
 Diuideren/ deelen.
 Diuisie/ dreinghe
 Diuiseren/ cauten
 Diuineren/ raden.
 Diuinitie/ radinghe
 Diuortie/ schredinghe vā man en wogf
 Doctoren/ betooghen.
 Doctorene/ een leeringhe
 Dolens/ pijn o: i rauwe.
 Domicilie/ een wonke
 Dominieren/ heerschap
 Die hebben
 Dominantie/ heerschap
 Dominateur/ een heer
 Donatie/ een ghyfte.
 Dorreen/ beghiffen
 Dubiteren/ twyffelen.
 Dubitatie/ twyffelinghe.
 Duplikeren/ dobbelmakht.
 Durereen/ ghedueren.
 Durps/ een ghebreech

E.
 Edict/ een ghebot.
 Edificie/ een ghesichthe
 Educatie/ opvoedinghe.
 Efecte/ vulmaectheyt
 Efficacie/ een beelot o: ghesichtheyste
 Electie/ een verkiefsinghe
 Electuer/ e: huertuork.
 Elegancie/ schoone/ wtgelesen
 Elegantie/ schoonheyt
 Elocutie/ wtspreekunghe.
 Eloquent/ welspreken.
 Eloquentie/ schoone spake
 Emenderen/ verbeteren
 Eminencie/ oppenbaerclare
 Emplastre/ een plaestere
 Engelen/ een verstant.
 Enorme/ ongheueghel
 Enumeratie/ allime per seyt bi ghetale
 Epidemie/ een sterfte/ oft smetende siecke.
 Epilepsie/ een vallende siecke.

Ephania/ een vppen
 vaeringhe
Epilogatie/ eē beſluit
 van eender redene.
Epiſtele/ een ſendebrief
 Epitaphie/ datmen vop
 die grauen ſeyft.
Equaal/ ghelyc
Eremite/ die inde woer-
 ſtine woont.
Etruer/ dwalinghe.
Eſtimmer/ weerdiche-
 nenen
Eſtimatie/ weerde
 etymologie/ eē waerach-
 tige ſpraak of die rechtte
 aſtroel vā eēn woordt.
Euangelic/ een goede
 boortſchap
Euident/ clarr/ vppen.
 baer
Eraggratie/ een vep-
 gaderinghe
Eraltrien/ verheſſinghe.
Erame/ een ongereute
 ghinghe.
Eraminaſſe/ idem
Eraminer/ onduragē
Eraurer/ onthouten
Ereumatic/ wyſauninghe

Erebitatie/ ontter-
 uinghe
Erhiliter/ wyghewen.
Erhiliter/ wyghewinge
Erhouten/ vermanen
Erhoutate/ dmaninge.
Ereter/ beſchhoude
Ereterie/ beſchep.
Erigentie/ eend beſch
Erobiteren/ bupſe wt
 ghegaen
Eroitte/ een bevoert.
 der
Erouwen/ verchieren
Eroumatie/ een vretie-
 chieelinghe
Erypt/ bepuofte
Eryptentie/ puocin-
 ghe/ beſoekinghe
Eryptementen/ puoc-
 uen/ onderſoeken
Erypturen/ gheret-
 ſchap doen
Eryptitie/ geertſchap
Erypteren/ wtgaen/
 epuden.
Eryptatie/ wyganinge/
 oft epude.
Eryponen/ wtlegghe.
Erypoſitie/ een wtleg-
 ginge

Eryponen/ wtſpied/
 wtſegge/ wtſpieden.
Eryctary/ verbeypde
 lyck
Erypuleren/ wtdiguen
 wtſinghen
Erynderen/ wſpanne
 wtrecken
Erynet/ te nice.
Erytiperē/ metter wo-
 tele wt trecken
Erytract/ wtgetrokken.
Erytraordinatien/ bupſe
 videns. f.

Fabrie/ een cluchte
Fabrique/ een geſichte
Faryl/ goet om doen
Faconde/ ſchoone tyne
 he
Factie/ een meute
Facteur/ een makere
Faculteyt/ mach-
Falce/ een toerck ofte
 daet
Falſigieren/ miſſen
Fallacie/ beuoeh
Fame/ een mark/ ghe-
 ruchte.
Fameus/ vermaert/ be-
 tucht

Annoueren / vernepen **J.** **Institutie / instellinghe**
 woen leeringhe
innouatic / vernepenwin **instruere / onderwijzen**
 ghe leeren
Innumerabile / ontel **Instructie / een onder**
 wjs
Inobedienc / ongheloo **instruement / een allame**
 saem
Inobediencie / onghel **Intelligentie / een ver**
 hoorfachticheyt **stande**
Inquisitie / ondersoec **intelligibile / verstande**
 singhe / onderuragin **lyck**
inquisituer / een onder **Inuentie / meeninghe**
 soecker **intenderen / soeneygh**
institiabile / onuerslabe **inteneren / dieeghen**
lyck **interdicen / verbiede**
institiabile / ongheloo **interdict / verboden**
lyck **interlocutoire senten**
inuitueren / te kennen **tie / allimen niet spun**
 gheuen **tipale maer eenich ac**
insinuate / een bedette **tident wylt**
voorebene **interpelleren / tuskens**
Inspireren / ingheuen / **sprieken oft belatren**
inblasen **interpreteren / wilsge**
Inspiratie / een godlyck **ghen**
ingheuen **interpretatie / eenroedig**
instantie / een verfoerth **ghinge**
oft begherte **intertemporen / te hal**
Instruereen / instellen / **uen af bieren / oft be**
leeren **lassen te doene**
Intercept / dat achtere
lycht oft belette

Intervalen / spatien / di **J.** **Interven /**
stantien **interveneren /**
Intervall / verwoeret /
quaet om verbaern
Inuectiu / eenen spijst
ighen brief
Inuentic / een vindinghe
Inueteren / ommekeer
en
inuestieren / becleeden /
verchieren
Inuisibile / onsenlyck
inuiteren / nooden
inundatie / vloed vā wa
tere
irrenumerabile / datmē
inpedt verghelden en
mach
Irreparable / datmē niet
wed vrygē en mach
Irreprehensibile / onbe
grypelyck / onstraffe
lyck
Irreuerabile / datmen
niet wederroepen en
mach
Irreueren / spijsten
Irreueren / verhalen / oft
anderwoert een sake
baen
Jubilieren / verblijden /
vegaet / een boede

J. **Inschen**
Jubilate / grootē bly
spap
Judicia / zen dānneffe
Jugement / een wjsdocht
Juridictaet / rechtseggē
lyck
Jurisdiccie / macht ont
recht te doene
Jurisc / dpe hem metzē
rechte onderwindt
Justitie / rechtuerevdi
hept
J.
Labuer / een werck
Laboreren / wercken
Labotius / dpe twerck
betmach
Labyminge / een dool
hups
Lamentere / claghen
Lamentarie / edelachte
Lamentabile / claghethe
Larine / een heymelic
heyt
Lauderen / spijzen
Laudatie / pilsinghe
Lapser / omshipten
Leael / ghetrauwe
Legat / een boede

S.
Quinolft bloedich
anguin/idem.

factifacne vuid-oeninge

Dauer/eenen smake.

laureddups/ef geleed

lauregode/ef beware
niffe.

Grandale/ongheftich/
tichpeit.

ftandalherē/ontfichē

Inentie een conft of we
tentehept.

Strupule/longe/zwarc
hept.

Strupuleus/dye alle
dinch vreck.

Sette/ef quade opinie

ftedite/ineedwacke/
meureus.

teditrus tweedwachich

genegen tot meuten

ftentiale/ghevoelich

ftentualitēp/ftallichpeit

S.
waert daerom om
dinget of middelbare

Requiescēz/dichheidē

Requite/eenen dienft.

Requiteus een dienft

Requite/daerene

Requite/derechene

Requite/derechene

Requite/derechene

Requite/derechene

Requite/derechene

Requite/derechene

Requite/derechene

Requite/derechene

Requite/derechene

Requite/derechene

Requite/derechene

S.
foetlegie/waerfoggie

ge wet lot te werpē.

spate/ruffchichheit vā

plactien of van tyde

Spemac/bpifondere

Spemac/bpifondere

Spemac/bpifondere

Spemac/bpifondere

Spemac/bpifondere

Spemac/bpifondere

Spemac/bpifondere

Spemac/bpifondere

Spemac/bpifondere

Spemac/bpifondere

Spemac/bpifondere

Spemac/bpifondere

S.
Sobfitypē/īn een om
dres placie fallypē

Sobfitypē/die in een om

Sobfitypē/die in een om

Sobfitypē/die in een om

Sobfitypē/die in een om

Sobfitypē/die in een om

Sobfitypē/die in een om

Sobfitypē/die in een om

Sobfitypē/die in een om

Sobfitypē/die in een om

Sobfitypē/die in een om

Sobfitypē/die in een om

Sobfitypē/die in een om

Sobfitypē/die in een om

Sobfitypē/die in een om

Sobfitypē/die in een om

T.

Tantonters/tebonn
gaen.
Tuspute/quaet dmoedē
Tufter/van dien men
 quart dmoedē heere
Tuffenere/onthoude
Tuffinere/tdem.
Tuntopere/verrouen
Turcopatie/beoringe
Tabernackie/een tens
 re ofc hutte.
Tarbecen/verhopen/
 verbeden.
Tareren/re pisse stelle
 veruipen.
Temerept/quaede stou
 hept.
Temperantē/gheten
 pecheyt.
Tenteren/befoeken/
 proenen/tinten.
Tentatte/befoethinge
 proringhe.
Termijn/een epnde
Termineeren/epnden
Terribele/woestelijch
Tesamē/woterse wille
Toument/lyden/pōne.
Toumentere/pōnigen
Touture/pōne.

T.

Tacteren/handrich
Tadine/een leeringhe.
Traffereen ouerstellē
Traffereel/ouerterde
Trandatere/ouerstellē
Transitie/ouerstellē
Transpore/ouerdiagē
Transpoort/ ouerdra
 ghinghe
Triangle/een die hoec
Tribuys/een ghisse ofc
 schattinghe.
Trinstept/die uindichy
Triuuael/ghemeene.
Triumphe/bijfchap.
Triumphere/bijfchap
 maken.
Turbacie/bederete
Turberen/berouen.
Turbulent/eroert.
Turant/een touert ouer
 heere.
Turantieren/wereit
 hept vboosen.
Tacantie/schoninghe
 van werten.
Tagabunde/dyt doole
 achterlande.
Taleur/werde
 ualuatie/tdem

V.

Vapour/boom.
Variable/veranderelijc
Variatie/handeringhe
Varieren/verand eren
Verhemens/kerp/ouere
 groot.
Venerabile/eerwaer/
 dich
Venteleren/oeuwapen
 aegueren
Verbael metic/woorde
 vereren/quellen.
Vexatie/queitige/pōne
Vicario/die ers anders
 plaerte bewaert
Vicegetens/tdem.
Victorie/verwinninge
Victorius/die veruint
Vigorous/vast/boom.
Violentie/eracht.
Violeren/vercrachten.
Visibile/ienlijch
Visiter/tauwē beken
Visitate/schawinghe
Vitiz/ghedec/miffedi.
Vitens/gheduectich/
 quaet.
Volupereen/schande
 segghen
Volere/een swere
Voluent/een sabus

V.

Voleren/verfamel/ouer/
 eenighen.
Voluerfael/ghemeene
 ouer al.
Voluerfaely/ghemeen
 lyck.
Volatie/eenen roep.
Vocabele/eenen name
Vocable/cofrume
Voleren/ghewuochen
Voluer/een woethere
 er.
Voluperen/ghewuochē
Voluer epndet den
 vocabularius.
Voluerstert effghe
 approbet by p. Jan
Voluerus van Gouichet
Voluerus van Jacobs
 binnen Antwerpen.
Voluerit Thantwerpe
 in den Mol/ by die wde
 duwe van Henric p. ce
 trefen/ Jut lare ons
 heeren. p. trefet.
 ende. bly